

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Praznic ortodox în Sibiu.

Hirotonirea întru arhieriei a I. I. P. P. C. C.
 Dr. N. Popoviciu și Nicolae Colan. — Ziua Astei.

Sibiul afirmărilor ortodoxe românești trăește noi clipe de înălțare. Binecuvântatul oraș de scaun al marelui Șaguna cheamă iarăși la sine privirile pline de bucurie și de nădejdi ale românilor ortodoxi din Transilvania și Banat.

Astăzi și mâine, la praznicul Pogoririi Duhului sfânt, vor fi hirotoniți întru arhieriei în catedrala care împlinește al 30-lea an dela târnosirea ei — Înalt Prea Cuviosii arhimandriți Dr. Nicolae Popovici și Nicolae Colan, aleși episcopi la Oradea-mare și Cluj.

Luminatul praznic, care ne unește prin revărsarea aceluiași prea înalt har dumnezeiesc, leagă inimile noastre și întru bucuria momentelor istorice, trăite și retrăite astăzi.

În mai puțin de un veac Biserica noastră de aici și-a făurit o glorioasă istorie; treptatele ei cuceriri au însemnat cucerirea dreptului de viață demnă, omenească pentru poporul român. Iar în centrul lor, al providențialelor realizări, stă fericitul orașel pe care mitropolitul Andreiu l-a eternizat odată cu numele său.

Fie ca ziua în care doi bărbați vrednici primesc darul arhieriei, să însemneze pentru toată biserica provinciei noastre mitropolitane o coborîre a darului care încălzeste inimile și le înalță la mărire.

*

Mai mult duiosă decât înălțătoare ni se pare ziua Astei, 1 Iunie, care anul acesta marchează al 75-lea an dela înființarea ei.

Bătrâna, deci înțeleapta Astra, care la scutul bisericii a răspândit lumina învățaturii și simțul dragostei de neam, trăește azi momente grele. „Față de cerințele culturale tot mai mari, „Astra” simte insuficiența activității tradiționale, iar eforturile, în condițiunile de astăzi nu pot duce la rezultatul dorit. „Se cere unirea forțelor și noi suntem desbinați...” așa glăsuște apelul lansat în timpul din urmă de Comitetul central al ei.

Da, e dureros de adevărat, Astra care pentru noi a sunat cu numele unei maice duiosă, ca graiul sfânt al evangeliilor, astăzi ne lasă aproape reci și indiferenți. Din vina ei? Poate. Din vina noastră? Desigur.

Ne-am dedat să nu mai prețuim nimic din ceea ce a fost mare și important pentru noi; ne-am dedat să ocolim altarele, să pângărim vetrele de lumină, ne-am dedat cultului diavolesc al materiei... Așa am făcut și cu Astra. După întregirea națională toți i-au întors spatele, au abandonat-o uitând că după izbândă nu e bine să depui armele. Și iată că ea ne cheamă în multe părți, ne cheamă pretutindeni unde sunt români, ne cheamă la luptă nouă!

Nu trebuie să lăsăm apelul ei să strige în pustiu. Pentru tot ce a făcut Astra și pentru ceea ce însemnează cultura în viața unui popor. Și să nu uităm că noi mai avem frați în condițiile triste de ieri, iar noi românii, avem încă trebuință de armele luminii.

Evlavie, dar și ajutor.

Am fost într'o comună mare bănățeană, firește cu locuitori foarte bogați, dar streini. Acolo am întemeiat și noi cu Românii slugi o parohie ort. românească se înțelege dela sine, pe la marginile satului. Nu se poate descrie bucuria bieților Români, cu care au primit preotul și slujba românească. Cu toții, cari am luat parte la instalarea preotului, am fost convinși, că pentru frații noștrii pripășiți printre streini s'a început o viață noauă, o viață fericită. Și azi spre marea mea mirare am aflat, că și preot și credincioși mor de foame, la înțelesul strict al cuvântului din pricina: că străinii l-au luat la goană sălbatică. Preotul nu-și găsește locuință și credincioșii nu sunt primiți la nici un fel de lucru. Și privind cu multă jale la soarta bisericii, a preotului și a credincioșilor noștrii, mi s'a făcut o mare lumină în suflet.

Slovacii, care nu aveau un petec de pământ între munții lor înstreinați pe vremuri, luau lumea în cap și îi găseai prin toate satele și pe toate drumurile după pâne. Umblau cu ochiurile de sticlă în spate în toate părțile și la urmă se întorceau acasă, dar nu se desrădăcneau, pentru nimic în lume. Ce va fi făcut biserica lor pentru ei nu știu precis. Dar bănuiesc că dacă acești slovaci nu au murit de foame nu s'au desnaționalizat și nu au tăbărât cu pări asupra preotului lor, văzând în el pricina sărăciei lor, trebuie că a făcut ceva această biserică pentru ei de îi are și azi ilustrul prezedent dl Beneș pe toți sănătoși și întregi.

Ai noștrii, Români necăjiți, se gândesc să fugă care încotro și se părăsească biserica și pe preot. Iată unde ne aduce poezia în biserică! Este timpul să privim mai adânc și mai bărbătește lucrurile. Am învățat în mâni atâtea istorii ale bisericii noastre, fixate în manuscrise și în cărți voluminoase și am găsit, foarte multă poezie, rămânând la o parte descrierea realității. Preoții noștrii vechi aproape toți au făcut pe popa Tanda. Toți au muncit din greu în glia strămoșască. Și acești preoți diriguitori și ai vieții materiale între credincioșii lor, au făcut istoria noastră bisericească nu numai cu evlavie și naționalismul lor *ci și cu munca lor economică*.

În istoria noastră bisericească se spune bieților elevi că la anul cutare s'a petrecut cutare lucru, dar să-mi fie permis să spun, — deși nu sunt istoric bisericesc — că sâmburele istoriei noastre zace acolo în vechile și străvechile curți preoțești. Popa Nicolaie, Gheorghe, Ioan, Petru și Pavel au fost albinele anonime,

cari au rodit mierea naționalismului și al evlaviei. Pe mine m'ar interesa pe lângă generalitățile istorice, care se cetesc și să uită, povestirea amănunțită a vieții a cel puțin a una sută de preoți vrednici, din istoria bisericii noastre.

Descrierile acestea ar fi ceva viu, și ar interesa în gradul cel mai mare și pe copii și pe marele public. Biografiile preoților din trecut ne-ar dovedi așa de clar adevărul, că nici o zi nu putem cere dela preoți numai evlavie ci și muncă practică. Toate societățile noastre religioase sunt direct ceva splendid, dar noi trebuie să ne întrebăm cu ce orientări se aleg credincioșii noștrii din ele, pentru viața lor practică? Pentru că marele adevăr, că biserica noastră pe lângă răspândirea evlaviei a fost și diriguitoria în viața economică în trecut, nu se poate desminte.

În cazul real pe care l'am amintit, când preot și credincioși mor de foame, biserica are 10 jughere de pământ de prima clasă. Dacă preotul cu credincioșii săi prigonți ar face aici o pepinieră de pomi fructiferi nu ar mai muri nimeni de foame. Și dacă ar înființa și un stupărit, treaba ar merge destul de bine. Dar părintele în viața lui nu a auzit de așa ceva și atunci mai bine suferă plângerea zilnică a familiei lui decât să se apuce de un lucru practic. Plata mică, nevoile mari, credincioșii prăpădiți și biserica se cufundă cu toți, ca corabia spartă. Să înțelegem vremurile. Credincioșii conform tradiției cer dela biserică și dela preoți lumină și în câștigarea pânci de toate zilele.

Evlavie, dar și ajutor!

Domnul nostru Iisus Hristos a cerut dela apostolii săi nu figurativ, ci real să le deie pâine mulțimelor flămânde. Și apostolii au făcut așa. Binecuvântarea a fost a Domnului dar osteneala de a împărți pâinile la mai mult de 5000 de oameni a fost a apostolilor. Așa și azi nu ne mai putem mulțumi să cerem preoților tineri numai evlavie ci trebuie să îi îndrumăm cu toată serioșitatea spre studii practice în ale economiei. Avem sate cu mii de salcâmi și cu sute de mii de flori și părintele care este cel mai forte la redactarea unei moțiuni de protest în chestia salariului acasă la el se tângue cumplit între florile cari ar putea să-l salveze deabinele din nevoi. Dacă numai în grădina lui ar cultiva fragi ar scăpa de multe belele, dar dacă nu a auzit și nu a văzut tace și șede câtă-i ziua de mare, necăjit și amarât.

Nu putem să fim contra poeziei în viața noastră bisericească, dar prea multă poezie te duce la sărăcie. Între preot și poet este o mare deosebire. Poetul stă și privește la lună toată

noaptea, până prinde vre-o imagine sau vorbă frumoasă și mânezi doarne. Preotul însă trebuie să fie treaz la datorie fiindcă el este și al cerului și al pământului.

Ideal ar fi ca în tot locul academia teologică să fie lipită de academia agricolă și atunci am ajunge la tipul de preot care ar opri pe loc desrădăcinarea sătenilor noștrii cari dau fuga la oraș, sau pentru un blid de linte își vind legea.

Dr Ștefan Cioroianu
protopop.

Săptămâna copilului.

Minunată etapă de adâncire a problemei atât de importante a copilului! E bine că organele statului nostru au ajuns cu un ceas mai de vreme la convingerea că fără copii țara nu și așteaptă un viitor bun și fără o bună creștere a acestor copii — cetățenii de mai târziu — Neamul merge spre decadență. Dl Prof. S. Mehedinți în cartea sa „Către noua generație zice”: *Înălțarea unui popor începe cu copiii săi, iar decadența sa, tot de aci începe*. Țările conștiente și îngrijorate de ziua de mâine au înțeles demult lucrul acesta și au căutat ori căută toate mijloacele și fac toate sacrificiile pentru a crește pe copii cât mai bine, cât mai aproape de Dumnezeu.

Fiecare popor se îngrijește de înmulțirea cetățenilor săi, și nimic nu scapă conducătorilor pentru stimularea acestei orânduiei dumnezeiești.

Statul nostru, după cum amintii, a înțeles și el problema, dar tot același stat nu demult a *legiferat avortul*, a legiferat crima, uciderea copilului.

S'a discutat destul lucrul acesta că deaceia voi încerca să schițez în cele ce urmează constatările noastre ale preoților privitor la starea și buna creștere a copiilor de azi, precum și datoria ce o avem de a-i readuce la bunul liman.

Trăim într'o adevărată bancrută morală în care destrăbălarea copiilor are o superlativă intensitate. Când te apropii de un grup de copii, — de obicei copii de școală, — pare că te apropii de un congres de duhuri rele. Ce povestesc ei între ei, ce sentimente au copiii, ce nuzesc ei să ajungă, înfloară pe oricare om cinstit. Câtece murdare, crâmpee din chansonete imorale, apucături triviale, acesta este repertoriul fragedei generații.

Frumosul, binele și adevărul sunt noțiuni atât de străine pentru sufletul lor.

Copiii pe care Hristos poruncește să-i lăsăm să vină la El, unde sunt? Unde sunt nevinovații

a căror îngeri privesc pururea fața Tatălui ceresc? Unde sunt celele curate de micuți cari au primit pe Iisus cu stâlpari și osanale?

Contemplând tânăra dar jalnica recoltă a odraslelor societății noastre ne punem fireasca întrebare: Ce prunci aducem noi Domnului, ca să-i binecuvinteze, unde este truda noastră pentru fecundarea acestor inimi cerute de Isus Hristos.

Se știe doar că în toate epocile de creștinism viguros, recoltele creștine au crescut de cu primăvară, adică din anii copilăriei. Când inima s'a pângărit cu păcatele vieții, credința creștină nu mai are loc în ea decât pe căi extraordinare. Dându-ne porunca să lăsăm pe prunci să vină la Sine, Domnul ne-a dat adâncă învățatură că trebuie să semănăm ogoarele omenești *în deosebi* în primăvara vieții. Când totul în omul viitor este încă fraged, curat și receptiv; atunci se cuvine să întipărim în el semnul lui Hristos și icoanele evlaviei creștine. Sufletul fraged va primi, va păstra și va face comoară din învățatura pe care îi vom da-o.

Impărăția lui Dumnezeu crește, — cu spicul, cu aluatul, cu grăuntele de muștar și cu inima copilului.

Biserica Mântuitorului și-a dat totdeauna silința ca să asigure morala creștină și idealul evanghelic, depunându-le din vreme în suflet nevinovat.

Dacă actuala generație, — în cât ne privește pe noi — ne privește cu ochi batjocoritori, ne întâmpină cu gesturi jignitoare, este a căuta o cauză și în noi, căci după ce am scos-o din apa botezului, am aruncat-o în lume și nu ne-am mai îngrijit de ea. Cum să ne înțeleagă, cum să ne cunoască aceștia mâine, când și-au petrecut anii prunciei nu pe piatra bisericii, cum a poruncit Domnul, ci pe maidane, sau aiurea. Dacă părinții azi sunt înrăiți, să fim siguri că copiii cari se ridică vor fi cu mult mai înrăiți.

Faptele ce se petrec în Rusia ne dau de gândit și sporii celui viclean vor atinge fără îndoială destule dintre aceste inimi tinere pe care noi le lăsăm să crească în ateism și în anarhie.

Situația morală a ceasului de față trebuie să ne dea de cugetat.

Săptămâna copilului este pentru Stat, numai atât — „o săptămână”. Pentru noi însă această săptămână, nu se limitează numai la cele șapte zile ci la viața întreagă.

Pentru Stat se crede a fi de ajuns câteva conferințe la Radio, câteva hotărâri momentane,

ceva decor prin purtarea câtorva copii în brațe *de doici, nu de mame*, prin fața comitelor, etc.

Toate recriminările, toate proiectele și toate vorbele mari nu sunt decât pură comedie și crimă când ne gândim că același Stat, aceleași mame cari cer protecția copiilor, luptă pe toate căile pentru *căștigarea dreptului de a dispune cum vor de fătul pântecelui lor!*

Noi preoții facem catehizație. Nu-i deajuns însă atât. Și școala face *instrucție* dar nu face *educație*.

În recentele debateri ale *Adunării noastre eparhiale* s'a pus și problema copilului în deosebi în Banat. S'a vorbit de catehizație și s'a ajuns la convingerea de altfel veche și pe care noi o știm, că toată isbânda stă în *inima preotului*. Căci planurile cele mai minunate și bunăvoința cea mai evidentă nu sunt bune de nimic dacă nu isbutim să ne facem ascultați și iubiți de acest popor nevrăstnic al copiilor. În definitiv cum voi putea eu catchet să aduc la Hristos pe pruncii din enoria mea când însumi nu m'am întâlnit cu Domnul meu niciodată, nici în Ierusalim, nici în Galileia, nici pe Golgotha nici în Sfânta Euharistie! Am auzit odată pe un venerabil preot spunând că *cea mai frumoasă predică pentru copii este viața preotului*. Adevărată graire și cu tâlc. Lucrul dar rămâne tot în sarcina noastră. Să pornim cu inimă curată și cu râvnă sfântă, pentru a smulge din ghiarele protrivnicului pe copii și a-i readuce la Mântuitorul.

Pr. D. V. Anuțoiu

Episcop Nicolae Velimirovici.

Domnului Pavel S. președintele unei societăți de binefacere: despre „Datorința Bisericii.

D-voastră lucrați, și bine faceți. Lucrați pentru cei săraci, și bine faceți. Numai că și D-voastră știți ce este omul nostru care activează la vre-o „afacere socială“? Lucrând, el cugetă că lumea cealaltă nu lucrează nimic. Asemenea și D-voastră, întocmai ca omului nostru, vi se pare că Biserica nu săvârșește nici un fel de activitate „socială“. De fapt ea realizează o activitate *supra-socială*, dela care depinde reușita tuturor afacerilor sociale între oameni.

Dorința D-voastră este ca tot binele să se manifesteze pe planul fizic. Pe când Biserica pretinde ca tot binele întâiu să se întărească pe planul spiritual, în sufletul oamenilor, pentru ca apoi, să se maifesteze pe planul fizic.

Vreți ca, oamenii cari au, să dea celor ce n'au, așa dupa cum frate la frate dă. Biserica propovăduiește omniprezența Părintelui ceresc, și învață pe oameni să întărească în sinea lor sentimentul fraternității, beatificatorul sentiment al fiilor în prezența Tatălui, iar dăruirea urmează acestui sentiment după cum respirația, plămânilor sănătoși.

D-voastră chemați pe oameni să se întovărășească, după cum tot ce este slab în lume se întovărășește spre a fi tare. Biserica cheamă pe oameni la unire, însă nu pe baza slăbiciunii naturale, ci pe baza puterilor sufletești a oamenilor adevărați. Cu alte cuvinte: Biserica, cere unirea nu pe baza fricei, ci pe baza iubirii.

După aceea, D-voastră doriți ca, om pe om să se ajutoreze pentru că mai ușor să treacă prin viața aceasta, căreia moartea îi pune punct. Pe când Biserica dorește ca omul să facă bine omului pentru ca mai ușor să între în cea viață, care abia prin moarte se deschide.

Ideal social în felul acela cum doriți D-voastră, pot fi numai fiii lui Dumnezeu și nici de cum fiii morții. În fața viziunii morții de veci, oamenii nici când nu se pot asocia pe timp mai îndelungat, cu atât mai puțin a se înfrăți. Numai în fața viziunii vieții de veci, pe care o propovăduiește Biserica, se pot intradevăr și tainic înfrăți oamenii.

Pentru Biserică moartea nu este ultima realitate; în genere, pentru ea, moartea nici nu este realitate. Realitate este numai viața și Creatorul vieții, nemuritoarele Sale popoare și vecinica împărăție a vieții și a bucuriei.

Acesta este acel plan superior, supra social și spiritual și real, la care biserica din răspuneri, tinde să ridice ființa omenească, pentru ca pe toate să le înfrățească și unească pe acest plan înalt. Întâi de toate, ea lucrează la crearea unei uniuni sufletești, și a sufletelor, în fața ochilor Tatălui ceresc, și numai după aceea la manifestarea acestei uniuni pe planul fizic, în așa zisa activitate socială.

Mulți știu că, — cassele se închid cu două chei. Dar, ști-vor mulți, că orice taină pământească este încuiată cu două chei: cu una pământească și cu una cerească? Nici o taină închisă, din lumea aceasta, nu se poate deschide fără cheea cerească. Și nici vre-o chestiune socială să se rezolveze fără viziunea supra-socialelor realități.

Institutul antirabic „Prof. Dr. V. Babeș” din Timișoara.

Istoricul înființării și stadiul actual al lucrărilor.

Descrierea Institutului.

Institutul este o clădire monumentală cu două etaje, construită în stil românesc după cele mai noi prescripțiuni arhitectonice și igienice, cu săli mari și tratament, laboratoare, dormitoare mari, separat pentru femei și bărbați, precum și săli pentru bolnavi, de clasa I și II-a, apoi stabiliment modern de deparazitare și desinfecție, 2 săli de izolare pentru turbați (infirmerie, loc de izolare) pentru bolnavii interni cu boli contagioase, locuințe pentru personalul sanitar și de serviciu, numeroase dependințe (grajdurile animalelor de experiență și tracțiune, spălătoria centrală, morgă, garaj și remiză, casa de cazane, atelierul mecanic, etc).

În fața Institutului se află un parc, în mijlocul căruia se va ridica bustul Profesorului Dr. Victor Babeș. Institutul mai posedă și o curte mare cu două accese, dinspre Bdul Dr. Babeș și din spre Str. Hermes.

Institutul este situat în cartierul III Principesa Elisabeta, pe Bdul Dr. Victor Babeș, între Inspectoratul 7 Jandarmi și Laboratorul de igienă, în apropierea Pavilioanelor noi ale Școlii poli-technice, în așa numitul „Cartier universitar”.

Fazele prin care a trecut Institutul și piedicile ivite.

În vara anului 1934 Institutul a trecut printr'un mare pericol. Anume din anumite motive de caracter personal s'a pornit din partea unor membrii ai Primăriei Municipiului Timișoara o acțiune nefastă, care urmărea scopul, ca clădirea aproape terminată a Institutului antirabic să fie transformată pe seama Institutului obstetric din localitate, iar Institutul antirabic, să fie desființat.

În contra acestei tentative comitetul de acțiune a dus o luptă dâră sprijinită de marele public și întreagă presă locală, înaintând totodată Ministerului Muncii, Sănătății și Ocr. Sociale un Memoriu protest bine documentat. La rândul său, Primăria Municipiului Timișoara prin inițiatorii acțiunii nefaste susamintite, a prezentat Ministerului Muncii, Săn. și Ocr. Soc. un vast program de diverse realizări sanitare, în valoare aproximativă de 15-20 milioane lei, angajându-se să realizeze treptat acest program sanitar, pe care figura ca condiție sine qua non și uzurparea clădirii Institutului antirabic și transformarea lui în Institut obstetric.

După repetate intervențiuni Dl. secretar general Dr. Titu Gane din Ministerul Sănătății a aprobat programul sanitar al Primăriei Municipiului Timișoara, dar cu condițiunea, ca să găsească un nou local potrivit pentru Institutul antirabic, ajungând la o înțelegere cu comitetul de acțiune al Institutului antirabic Primăria a adus o Decizie, ca Institutul obstetric să se mute în clădirea Institutului antirabic, iar aceasta să treacă în Căminul muncitorilor. Mai târziu Primăria a abandonat și acest plan, hotărând, ca pentru Institutul antirabic, să zidească o clădire nouă, mai mică, în continuarea edificiului actual al Laboratorului de igienă, iar la ordiu Serviciul tehnic com. a și prăgătit nouile planuri cu un Deviz aproximativ de 3½ milioane lei. În acest scop Primăria în vara anului 1935 a votat un credit extraordinar de Lei 800.000, rămânând ca în bugetele viitoare ale Primăriei să se prevadă și restul sumelor necesitate pentru noul Institut Pasteur.

A mai fost vorba ca în jumătatea clădirii să se mute secția medicală a spitalului de Stat, iar celalaltă jumătate, să servească ca Institut antirabic. În fine după multe combinații și tratative, urmate între comitetelorile sanitare și administrative locale s'a ajuns de acord, ca ½ clădirii actuale, de către răsărit, să servească pentru Institutul antirabic, iar în ½-a din spre apus să fie adăpostit Ambulatorul policlinic cu secțiile sale de: boli venerice, de femei, de copii și de tuberculoză. S'a mai hotărât tot odată, ca în clădirea originală a Institutului antirabic să se rezerve loc și pentru bolavii alienați, precum și pentru prostituatele în trecere.

Stadiul actual al lucrărilor

Comitetul de acțiune în ședința sa din 27 Iulie 1935 a aprobat noul aranjament, recercând Serviciul tehnic comunal, ca în acest sens, să pretească Devizul Lucrărilor restante și al transformărilor necesitate. În ședința din 4 Noemvrie 1935 s'a prezentat Devizul, care a fost aprobat de Comitat cu unele modificări și complectări, iar devizul definitiv în suma de Lei 2.805.588 a fost prezentat în ședința Comitetului din 22 Ianuarie 1936, aprobându-se în unanimitate și pronunțându-se urgența pentru publicarea licitației. Din cauza complicatelor formalități birocratice licitația și adjudecarea lucrărilor s'a făcut abea în ziua de 18 Aprilie 1936.

Deoarece costul lucrărilor restante — conform Devizului — este de Lei 2.805.588, iar Fondul Institutului dispune numai de un număr de Lei 951.551, trebuie asigurată și diferența de Lei 1.854.037.

În acest scop s'a înaintat din partea Comitetului prin inspectoratul sanitar local cu raportul Nr. 25 din 23 Dec. 1935 Devizul însoțit de un memoriu documentat, adresat Ministerului Muncii, Săn. și Ocr. Sociale, care se găsește înregistrat la serviciul edilitar al Ministerului (Refrent: arhitect șef Grossu), împreună cu raportul Inspectoratului sanitar Nr. 9463 din 1935. Din partea Comitetului de acțiune s'a mai înaintat Ministerului prin Inspectoratul sanitar sub Nr. 14/1935 și un proiect de buget pe 1936/37 pentru Institutul antirabic ca îndată ce lucrările de construcție vor fi gata, Institutul să-și poată începe activitatea sa mult așteptată.

Până în prezent am primit din partea Ministerului — prin Inspectoratul sanitar — numai încunoștințarea, că Institutul antirabic a fost trecut pe tabloul de aprovizionare al Ministerului cu: 30 paturi de fer, rufărie, vase de bucătărie, aparate, instrumente, mese, scaune, etc.

Despre ordonanțarea diferenței solicitate de Lei 1.854.037, precum și despre aprobarea proiectului de buget până în prezent n'am primit nici o încunoștințare.

Pentru asigurarea diferenței de Lei 1.854.037 s'au mai înaintat apeluri și Eforiilor sanitare din Banat și județele vecine, Arad și Hunedoara, dar până în prezent fără nici un rezultat,

Comitetul de acțiune al Institutului în ședința sa din 22 Aprilie a. c. a aprobat cu unanimitate procesul verbal de adjudecare, încheiat pe baza licitației ținute în 18 Aprilie a. c., încheind contracte cu întreprinzătorii mai ieftini, reușiți la licitație, dar deocamdată numai pentru o parte din lucrările restante, în limitele sumei disponibile de Lei 951.551, hotărând totodată, ca pentru asigurarea restului de Lei 1.854.037 să se facă noi intervențiuni, atât la Minister, cât și în special la autoritățile administrative locale (Primăria Municipiului și Prefectura județului).

Astfel s'au adjudecat firmei: Ing. E. Dengl și Gh. Muntean: I. lucrările de zidărie în suma de Lei 544.173 și II. lucrările de sticlărie în suma de Lei 29.265, firmei Ioan Kohn: lucrările de tinichigiu în suma de Lei 23.125, firmei Alexandru Dudits: IV. lucrările de tâmplărie și lăcătușerie în suma de Lei 250.170, iar firmei Richard Juranescu: V. lucrările de apeduct și canalizare în suma de Lei 74.744.

Cu firmele susnumite se încheie în prezent contractele de angajament din partea Comitetului de acțiune, iar lucrările se vor începe în zilele viitoare.

Pentru terminarea și punerea în funcțiune a Institutului mai sunt necesare următoarele lucrări:

a. lucrări de vopsitorie . . .	Lei	94.195.
b. „ „ zugrăvire . . .	„	45.465.
c. „ „ încălzire centrală și apă caldă	„	918.051.
d. lucrări de instalație electrică „		65.000.
e. Desinfector	„	193.000.
f. Corpurile de iluminat . . .	„	72.030.
g. Instalație de gaz aerian . .	„	25.000.
h. Instalația sanitară dela apeduct (cuvete, lavabouri, closete, dușuri, putine, etc.) .	„	187.670.
i. Dependințele (spălătoria garajul, morga, grajdurile etc).	„	120.000.
j Pardosirea curții, ridicarea zidurilor împrejmuitoare cu grilaj, complectarea mobilierului și diverse	„	124.626.

Total Lei : 1.854.037.

Să sperăm, că factorii competenți de data aceasta își vor da toată silința, ca Institutul antirabic Prof. Dr. V. Babeș din Timișoara să fie cât mai curând terminat și predat destinației sale spre binele întregii regiuni.

Timișoara, la 28 Aprilie 1936.

Dr. Ion Teleguț

Șeful laboratorului de igienă

Săptămâna.

„Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții“.

Ioan 8, 12.

Am avut fericirea să asist la dezbaterile adunării eparhiale din sesiunea acestui an. Știam că vor fi puse în discuție probleme mari de capitală importanță. Știam din alte experiențe triste, că vremurile noastre se caracterizează printr'o răsturnare a valorilor și că oamenii mici, ridicați sub presiunea politiceii, la locuri înalte, nu corespund chemării și compromit instituția.

Din dezbaterile adunării eparhiale, am constatat că, în acest înalt for, duhul vechiu, al bisericănilor integrali planează și copleșește tânără generație, pătrunsă aici. Chiar în cea mai arzătoare problemă, ce a fost pusă la ordinea zilei, discuția a fost cu adevărat academică. Nimic din patima cotidiană, nimic din sterilitatea tiparului vremii.

În ședință, cel mai desăvârșit calm. O atmosferă academică. Oratorii, — pro și contra — cu argumente subtile, de o înălțătoare revelațiune sufletească.

Ceeace ne interesează, din punct de vedere strict bisericesc, este, cine și cari sunt personalitățile, cari au împus și au imprimat, discuțiunea strict academică în sinodul diecezan.

Ne-am uitat peste venerata adunare eparhială și am văzut figuri istorice. Istorie prin atitudinea lor cât și prin viața lor strict ortodoxă-românească.

Între purtătorii de cuvânt — accentuăm pro și contra, sunt: *Dr. V. Loichița* prof. universitar, crescătorul atâtor generații dintre noi preoții, *Dr. D. Cioloca* cu același distins trecut în viața clerului eparhiei bănățene, *Dr. Mihai Gropșianu* unul dintre bănățenii ortodoksi, care a pierdut din averea familiară pentru cauza ortodoxă-românească, *Dr. P. Corneanu*, *Sabin Evușian* insp. gen. școlar, *Dr. V. Mercea*, etc.

Mărețe figuri, mărețe pentru un trecut atât de glorios și pentru un prezent plin de atâtea probleme.

*

Dr. Mihai Gropșianu. O apariție singulară în viața noastră ortodoxă bănățeană. *Dr. Mihai Gropșianu*, nu derivă și nu continuă. El s'a născut el însuși și s'a ivit elementar, ca purces din inima românismului. În înțeles tehnic, el n'are începuturi: în tinerețe (se pare că la 20 ani) el a vorbit ca la șasezeci ani.

Ingerul Domnului i-a pus jeraticul sacru pe buze, ca odinioară proorocului Isaia și i-a poruncit: „*Vorbește*“. Iar el, copilul minunat al munților cu aer tare și cu rășină pătrunzătoare, a descoperit cum izbucnește din sufletul lui fântâna naționalismului ortodox și s'a pomenit ciopliind din vorbele aspre ale munteanului, jghiaburile subțiri ale iubirii de Neam și Lege prin cari avea să curgă cea mai sănătoasă și plină de jertfă cunoștiință a românismului, întruchipat în epopeica rezistență — și de multeori biruința — a *cercului electoral Sasca*.

Ceeace îl singularizează pe *Dr. Mihai Gropșianu*, nu e nici știința vastă a savantului, nici pătrunderea fulgerătoare a cugetătorului, nici suflul patetic al oratorului, ci acel simț dureros de limpede al răspunderii morale. Acest simț al răspunderii morale dă verbului său o vechementă profetică. Mai ales când vorbește, atinge momente de erupțiuni de nouri de fulgere și de trăsnete, adânc emoționante.

În cetatea ortodoxă românească a văii Carașului, Nergănelui și Dunării, cuvântul lui răsunător, aspru, mai aspru decât al cotropitorilor, a fost o muștrare, discursurile erau predici, iar știința l-a ridicat la rangul de majordom al crezului de mântuire.

Crezul și lupta dlui *Dr. Mihai Gropșianu* s'au rezumat în două vorbe: *Lege și Neam*.

Fanatic adept al acestui crez, a scos totdeauna la iveală, cazurile de dreptate și nedreptate. Ca dintr'un uriaș dosar, a arătat zeci de ani de-a rândul imperatiivele național ortodoxe, ca pe niște cereri dușmănos nerezolvate, ale dreptului nostru sfânt.

În vremurile de destindere, când lumea tranșeelor a cerut drepturi de esență materialistă, când luptătorii pentru ideea unității s'au culcat pe laurii biruinței și vatra caldă, leagănul unității noastre: *Biserica ortodoxă*, era tot mai vitreg tratată, glasul *D. Dr. Mihai Gropșianu* striga tot mai tunător: *Biserica ortodoxă e singura noastră mamă*. Nu cunosc prea mulți propovăduitori cari să fi aprins atâta încredere în puterea mândrei și imperatiivele neamului său.

La organizarea *F. O. R.* (în *Sasca-Șușara*) tractului *Biserica-albă*, *D. Dr. Mihai Gropșianu* și-a început cuvântarea cu cuvintele Domnului: „*Eu sunt Lumina lumii; cine mă urmează pe mine, nu va umbla în în tunerac, ci va avea lumina vieții*“ La desbaterile sinodului acestui an, când cu atâta francheță, dureroasă francheță, s'au discutat probleme de vitală existență, ca aceea a pensionării distinșilor și epocalilor bărbați — profesori dela Institutul teologic: *Dr. P. Barbu* (autorul catehismelor și cărților de rugăciuni, dela care s'au adăpat zeci de generații) și a savantului, prea modest prof. *Dr. St. Pop* și altele, am măsurat la adevărata valoare, erupțiunile furtunoase ale sinodalului *Dr. Mihai Gropșianu*.

*

Realitatea totdeauna răzbate ceața visurilor. Cel ce umblă în Lumina Domnului acela desigur nu umblă în întunerac.

Dr. Mihai Gropșianu a propovăduit crezul național ortodox, zeci de ani. Lumina proorocită a zorilor a răsărit. Dar zorile noastre sunt acoperite de o geană nooroasă, așa cum s'a străduit să atragă atenția. În fața verificărilor dureroase, când chipul său cărunț strălucește în nimbul biruinței, ne aplecăm cu smerenie în fața sa îngrijorată, recunoscând sfântul adevăr cuprins în cuvintele Domnului, „*Eu sunt Lumina lumii.....*“

Pr. Traian Constantin.

Ș T I R I

Pelerinaj la Piatra-Scrisă. Se vestește preoților și creștinilor evlavioși că duminică, în 7 Iunie a. c. se va face marele pelerinaj anual la locul de închinare „*Piatra-Scrisă*“ de lângă Armeniș. E de dorit ca și anul acesta să vedem aceeași mulțime de pelerini cari vin să se roage la acest loc de închinare, fie pentru sine și

ai săi, fie pentru sufletul iubiților lor răposați. Episcopia împreună cu parohul locului vor lua măsurile ca pentru diferitele servicii să fie rânduiți preoți. Deasemenea sf. liturgie se va face de mai mulți preoți în sobor.

Nouă ediție a Sfintei Scripturi. În ședința plenară a Consiliului central bisericesc, ținută în 26 Maiu a. c. s'a făcut cu mare solemnitate recepția noii biblii, editată de Sf. Sinod. — Noua traducere se datorește I. P. S. mitropolit Nicodem al Moldovei, preoților Gala Galaction și Vasile Radu dela facultatea teologică din Chișinău. Traducerea s'a început la 3 Maiu 1930, iar tipărirea ei cu trei ani în urmă.

Pentru pomenirea generalului Baba Novac. La „Înălțarea Domnului“ s'a inaugurat în Cluj o troiță-monument în chiar locul unde a fost tras în țepă viteazul general al lui Mihaiu, Baba Novac. Se știe că acest general a fost dela Porecea din Banat, deci cinstirea memoriei lui ne umple inima de duioasă bucurie.

Nr. 3718 E 1936.

Note Oficiale.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și Onoratele Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebesului.

Consiliul Central Bisericesc ne cere sub Nr. 5053/1936 să comunicăm tuturor parohiilor, să plătească la timp ratele scadente pentru asigurarea bunurilor bisericești contra focului, cunoscând că numai astfel vor evita pagube, deoarece condițiunea principală, ca polițiile de asigurare să fie valabile și deci asiguratul să poată beneficia de despăgubiri în caz de incendiu, este ca plata ratelor să se facă regulat.

Ceeace se aduce la cunoștință Prea On. Oficiul protopresbiterale și On. Oficii parohiale spre știre și conformare.

Caransebeș în 29 Maiu 1936.

Episcopul diecezan:
† VASILE

Nr. 3678 Sc. 1936.

Preoții și organele parohiale, fiind chemate să îndrumeze tineretul așa cum cer interesele mai înalte ale Bisericii, în spre desăvârșirea tot mai deplină a membrilor săi și cu deosebire a acestui tineret, au datoria să și uzeze de toate mijloacele potrivite pentru atingerea aceluși scop.

Așa, este știut că pentru stimularea bunelor silințe ale școlărilor cel mai nimerit drum este acela al premiilor, între cari premiul cu cărți este îndoit folositor.

Pornind dela această constatare și văzând că la Librăria noastră diecezană se află o mulțime de cărți, parte din ele mai vechi, parte însă foarte nimerite ca să fie date ca premii, am dispus a se trimite tuturor parohiilor câteva exemplare din acele cărți.

La încheierea anului școlar acelea se vor da ca premii elevilor silitori la studiul Religiei și celor cu râvnă la cercetarea bisericii.

Pentru încunjurarea speselor de postă, costul acelor cărți va fi reținut din salariul pe luna Maiu a. c., al purtătorului Oficiului parohial care va ridica acei bani din cassa sfintei biserici, depunând acea dovadă în locul banilor. Unde parohia este vacantă, suma indicată se va trimite la Librăria diecezană prin poștă, grijind de trimiterea ei epitropia și preotul administrator interinial.

Caransebeș, în 28 Maiu 1936.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Judecătoria mixtă Caransebeș secția c. f.

Nr. 1271/1936 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul Rozalia Dr. Gheorghe Janculovici născ. Erk dom. în Caransebeș contra următorului Klein Francisc (căs. cu Bartolf Johana) dom. în Caransebeș, la cererea următoarei Judecătoria ordonă licitațiunea nouă, în baza art. 176 și 185 din legea LX. din 1881, asupra 2/4 parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Caransebeș din circumscripția Tribunalului Caransebeș Nr. coalei c. f. 1812 No. de ord. A. I. 1-2, No. top. 908 Casă No. 1186 în intravilan 46 stp. No. top. 909 Grădină în intravilan 114 stp. prețul de strigare 45.000 Lei redus cu 10% cu mențiunea dreptului de uzufruct viager și de intabulat asupra 1/2 parte din această porțiune de proprietate a Mariei Bartolf născ. Behabetz pentru încasarea creanței de 19.480 Lei capital, interese de 10% dela 16 Noembrie 1928, spese de proces și de executare de 31.584 Lei, fixate până acum, spese de 590 Lei, fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **19 Iunie 1936 ora 9 în loc oficial al c. f.** În baza art. 150 legea LX. din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc dupăcum urmează:

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de prețul strigării, redus cu 25% art. 26. XLI. 1908.

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX. 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției, și să semneze condițiunile de licitație (art. LX din 1881, art. 21 XLI. 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitațiune, care se va continua fără amânare.

Caransebeș la 8 Maiu 1936.

Leo Pető ss. judecător **Dimitrie Lazareș** ss. dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lazareș** dir. c. f.